

Oponentní posudek diplomové práce

Autor diplomové práce: Bc. Monika Malinová, DiS.

Název diplomové práce: Postoje vězňů k četbě: případová studie věznice v Jiřicích

Vedoucí: PhDr. Hana Landová, Ph.D.

Oponent: Mgr. Adéla Jarolímková, Ph.D.

Hodnocení: velmi dobře

Datum vyhotovení posudku: 11.1.2021

Cíl práce

Cílem diplomové práce je popsat vztah odsouzených ve věznici Jiřice ke knihám, čtení a literatuře.

Hodnocení práce

Diplomantka si zvolila zajímavé téma, jehož zpracování nepochybně může přispět k zmapování potřeb knihovnických služeb jedné z velmi znevýhodněných skupin obyvatel – vězňů.

V úvodní teoretické části je představena problematika vězeňství, zejména ty části, které se vztahují k tématu práce, např. program zacházení a role speciálního pedagoga ve věznici. Na to, že se jedná o diplomovou práci, obsahuje tato kapitola poměrně velké množství přímých citací, zejména z koncepčních materiálů. Dále se dozvídáme podrobnosti o věznici Jiřice, kde byl výzkum proveden, a o její knihovně a diplomantka také představuje zahraniční výzkumy v této oblasti.

Výzkumná část byla dobře připravena a podařilo se získat jak poměrně dost vyplněných dotazníků, tak data ze strukturovaných rozhovorů, což jistě nebylo snadné, a je nutné to vyzdvihnout jako nepochybný přínos práce. Výsledky jsou zajímavé a v leccems překvapivé, kromě grafů a popisu výsledků k jednotlivým otázkám diplomantka předkládá i dvě srovnání různých otázek (postoj k četbě a trávení volného času, postoj k četbě a předčítání rodičů). Je škoda, že takovýchto analýz není v kvantitativní části více, např. postoj k četbě vs. vzdělání či kategorie trestného činu (diplomantka k tomuto v úvodu k výzkumu uvádí, že „*otázky ohledně výše trestu či druhu trestného činu jsou pouze dokreslující a nemají vliv na postoj k četbě*“, s. 44, což není ani podloženo jinými výzkumy ani dále nijak zkoumáno).

Výsledky dotazníku jsou doplněny analýzou rozhovorů s vězni a speciálním pedagogem. Přepisy rozhovorů jsou k dispozici v příloze spolu s kódováním, což nám dává nahlédnout do procesu jejich zpracování. Rozhovory potvrzují výsledky dotazníkového šetření, zejména tedy kladný postoj k četbě, některé závěry nicméně nemají v datech oporu. Např. s. 70 - *Z odpovědí vězňů bylo patrné, že jejich vztah ke knihám je kladný, uvědomují si hodnotu knihy a četby pro život jedince ve společnosti.* – kladný vztah ke knihám z odpovědí vyplývá poměrně jasně, ale uvědomění si hodnoty knih a četby pro život jedince ve společnosti už nikoliv.

Závěrečné shrnutí obsahuje i několik doporučení, která by mohla přispět ke zlepšení vězeňských knihoven obecně, a ačkoliv cesta k jejich realizaci nebude jednoduchá, přinejmenším se i zásluhou této diplomové práce může téma vězeňských knihoven dostat do širšího povědomí odborného publika.

Otázky k obhajobě:

- Uvádíte, že dotazník byl distribuován náhodně. Porovnála jste složení výzkumného vzorku se složením celé zkoumané skupiny (věk, vzdělání, výše trestu), abyste měla představu, zda je vzorek reprezentativní?
- Proč byli pro rozhovor vybráni pouze aktivní čtenáři?

Aspekt kv. práce	Vysvětlení	Možné bodové hodnocení
metodologie a věcné zpracování tématu	<i>Cíl práce byl splněn, práce je logicky členěna, obsahuje solidní teoretický úvod i originální výsledky vlastního výzkumu. Výzkum byl naplánován a proveden dobře, výsledky jsou zajímavé, ale jejich vyhodnocení mohlo jít více do hloubky.</i>	25 bodů
přínos	<i>K tématu autorka přistoupila tvůrčím způsobem, výsledky jejího výzkumu jsou nepochybně přínosné.</i>	15 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	<i>Diplomantka využila celou řadu pramenů včetně zahraničních, všechny jsou korektně citovány.</i>	15 bodů
slohové zpracování	<i>Práce je čtivá při zachování pravidel odborného stylu, rozsahem se však pohybuje těsně nad stanoveným minimem.</i>	12 bodů
gramatika textu	<i>Po pravopisné a gramatické stránce nelze práci nic vytknout.</i>	5 bodů
CELKEM		72 bodů

Práce Moniky Malinové splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, diplomantka prokázala schopnost přípravy a provedení samostatného výzkumu, a i přes dílčí výhrady práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **velmi dobře**.

V Praze dne 11.1.2021

Mgr. Adéla Jarolímková, Ph.D.